

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Biudžetinė įstaiga, Lietuvininkų g. 18, 68300 Marijampolė, tel. (8 343) 59 213

El. adresas www.marijampolesvsb.lt, el. p. info@marijampolesvsb.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 301618682

Marijampolės savivaldybės tarybai

2023-02- Nr. D2-

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I SKYRIUS VADOVO ŽODIS

Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) – Marijampolės savivaldybės biudžetinė įstaiga, kurios pagrindinė veikla – visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimas. Biuras vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas – savivaldybės teritorijoje esančių ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos priežiūrą (toliau – mokinių visuomenės sveikatos priežiūra), visuomenės sveikatos stiprinimą ir visuomenės sveikatos stebėseną. Kasmet šių funkcijų įgyvendinimui skiriama valstybės tikslinė dotacija. Biuro veiklos administravimui ir projektų įgyvendinimui lėšos skirtos iš Marijampolės savivaldybės biudžeto, ES struktūrinių fondų.

2022 m. Biuras visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas teikė Kalvarijos ir Marijampolės savivaldybėse.

2022 m. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos patvirtinti Valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo veiklos prioritetai:

1. Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas.
2. Sveikos gyvensenos įgūdžių formavimas.
3. Dalyvavimas grėsmių, susijusių su užkrečiamųjų ligų valdymu, mažinimas.
4. Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro darbuotojų administracinių gebėjimų stiprinimas.
5. Savivaldybės visuomenės sveikatos biurų vykdoma viešinimo veikla.

Kiekvienam prioritetui nurodytos privalomos paslaugos, kurių 2022 m. buvo dvidešimt keturios (24).

II SKYRIUS BIURO VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Pagrindinis Biuro 2022 metų veiklos tikslas – užtikrinti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą Biuro aptarnaujamose savivaldybėse

Atsižvelgiant į Biuro veiklos tikslą siekiant užtikrinti valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą savivaldybėje ir į nustatytus veiklos prioritetus, iškelti Biuro veiklos uždaviniai:

- organizuoti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą Kalvarijos ir Marijampolės savivaldybėse;
- vykdyti visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas Kalvarijos ir Marijampolės savivaldybėse.

Per 2022 metus buvo numatyta pasiekti ne mažiau kaip 90 procentų suplanuotų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo veiklos kriterijų reikšmių. Šis rodiklis buvo pasiektas ir viršytas.

Biuro veiklos organizavimas ir administravimas

Biuro veiklos organizavimas ir administravimas apima dvi kryptis: pirmoji – visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimui skirtų priemonių planavimas, vykdymas, ataskaitų rengimas, antroji – dokumentų, kurie nėra tiesiogiai su veiklomis susiję, tačiau būtini pagal kitų teisės aktų reikalavimus, rengimas ir įgyvendinimas (viešieji pirkimai, duomenų apsauga, vidaus kontrolė, korupcijos prevencija, mobingo prevencija, darbų ir priešgaisrinė sauga bei pan. dokumentai). Visuomenės sveikatos priežiūros veiklų vykdymo administracinės apimtys nuolat auga: renginių dalyviai privalo būti registruojami, vis daugėja programų, kurių metu dalyviai pildo anketas prieš veiklą ir po veiklos, vėliau šie duomenys analizuojami, susisteminti ir pateikiami atsakingoms institucijoms, atsižvelgiant į veiklos stebėsenos duomenis vykdomas tolimesnių veiklų planavimas.

2022 m. gruodžio 31 d. Biure dirbo 40 darbuotojų. Iš jų: 6 administracijos darbuotojai bei 34 specialistai. Padalinių nėra, visi darbuotojai pavaldūs Biuro direktoriui. Kaip ir kiekvienais metais, 2022 m. sausio mėnesį vykdytas darbuotojų metinis vertinimas, su kiekvienu darbuotoju susitikta metiniam pokalbiui.

1 lentelė. Pareigybių ir etatų skaičius 2020-2022 m.

Pareigybės	Patvirtinta etatų			Užimta etatų		
	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Administracija ir techniniai darbuotojai	3,25	5	5	2,75	5	5
Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistai Marijampolės savivaldybėje	7,75	6,5	6,5	6	6,5	6
Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistai Kalvarijos savivaldybėje	1,5	1,5	1,5	1,5	1,25	1,25
Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistai Kazlų Rūdos savivaldybėje	1,5	0	0	0	0	0
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, Marijampolės savivaldybėje	14	16	16	13,75	13,8	14,3
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, Kalvarijos savivaldybėje	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, Kazlų	3	0	0	0	0	0

Rūdos savivaldybėje						
Visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys psichikos sveikatos stiprinimą Marijampolės savivaldybėje	0	1,5	1,5	0	0	0,75
Visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys psichikos sveikatos stiprinimą Kalvarijos savivaldybėje	0	0,5	0,5	0	0	0
Jaunimo projekto koordinatorius	0	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Integruotos sistemos diegimo koordinatorius	0,5	0,5	0	0,5	0,5	0
Grupės vadovas	0	0	0,5	0	0	0,5
Iš viso	35	35	35	27,5	30,55	31,30

2 lentelė. 2021-2022 metų (gruodžio 31 d. duomenimis) darbuotojų skaičiaus pokytis:

	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Darbuotojų skaičius	36	35	40

3 lentelė. 2021-2022 metais atleistų ir naujai priimtų darbuotojų pokytis.

	2020	2021 m.	2022 m.
Atleistų darbuotojų skaičius	6	5	3
Priimtų darbuotojų skaičius	0	4	8

Siekiant gerinti teikiamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų kokybę savivaldybės gyventojams, Biuro specialistams sudaromos sąlygos dalyvauti kvalifikacijos kėlimo mokymuose, seminaruose, konferencijose.

4 lentelė. Informacija apie Biuro darbuotojų dalyvavimą kvalifikacijos kėlimo mokymuose, seminaruose, konferencijose.

Kriterijaus pavadinimas	Kriterijaus vertė		
	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Mokymų, seminarų, konferencijų skaičius	19	45	62
Dalyvavusių darbuotojų skaičius (unikalių dalyvių skaičius)	33	28	34
Darbuotojų dalyvavimo atvejų skaičius	54	101	145

Vadovaujantis 2010 m. balandžio 9 d. sutartimi Nr. TS-12 „Marijampolės ir Kalvarijos savivaldybių bendradarbiavimo sutartis dėl visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo“, 2022 m. sausio 14 d. pasirašyta visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sutartis Nr. D3-14 su Kalvarijos savivaldybės administracija. Sutarties terminas – 2022 metai. Pagal sutartį vykdyta iš anksto suderinta visuomenės sveikatos priežiūros veikla (952 visuomenės sveikatos priežiūros renginiai, 7979 dalyviai).

Per 2022 m. sudaryta 19 naujų bendradarbiavimo sutarčių įvairiems sveikatinimo projektams, sveikatinimo veikloms įgyvendinti.

5 lentelė. Įstaigos ir organizacijos, su kuriomis 2022 m. sudarytos naujos bendradarbiavimo sutartys.

Įstaigos ir organizacijos, su kuriomis sudarytos bendradarbiavimo sutartys 2022 m.	Sutarties sudarymo data
Marijampolės savivaldybės Igliaukos Anzelmo Matučio gimnazija	2022-01-18

Marijampolės savivaldybės Sūduvos gimnazija	2022-01-18
Kalvarijos savivaldybės Sangrūdų gimnazija	2022-01-18
Marijampolės profesinio rengimo centras	2022-01-18
Marijampolės savivaldybės Puskelių kaimo bendruomenė	2022-02-21
Marijampolės vaikų lopšelis-darželis „Želmenėliai“	2022-02-24
Marijampolės kultūros centras	2022-03-15
Visuomenės ir verslo institutas	2022-03-15
Asociacija Jaunimo laisvalaikis	2022-03-17
UAB „Mantinga“	2022-03-22
Lietuvos sporto universitetas	2022-04-06
Sūduvos bendruomenė	2022-05-23
Asociacija "Trys plunksnos"	2022-06-01
Marijampolės savivaldybės administracija	2022-06-15
Marijampolės pirminės sveikatos priežiūros centras	2022-06-15
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	2022-06-22
Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras	2022-06-22
Kalvarijos socialinių paslaugų centras	2022-09-22
Higienos institutas	2022-12-23

Biuro vadovas arba įgalioti specialistai atstovauja įstaigą kituose juridiniuose vienetuose, komisijose, darbo grupėse:

- Lietuvos savivaldybių visuomenės sveikatos biurų asociacijoje;
- Marijampolės bendruomenės sveikatos taryboje;
- Marijampolės savivaldybės narkotikų kontrolės komisijoje;
- Marijampolės savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijoje;
- VšĮ Marijampolės pirminės sveikatos priežiūros centro stebėtojų taryboje;
- Marijampolės savivaldybės administracijos užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems asmenims skyrimo komisijoje;
- Ugdymo įstaigose esančiose komisijose ir darbo grupėse.

Biuro veiklos finansavimas ir lėšų panaudojimas

Biuro veiklos finansavimas ir lėšų panaudojimas.

6 lentelė. Biuro finansavimas pagal šaltinius 2021-2022 m.

Eil. Nr.	Lėšų šaltiniai	Suma, Eur 2021 m.	Suma, Eur 2022 m.
1.	Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšos	79 300,00	85 100,00
2.	Valstybės biudžeto lėšos (specialioji tikslinė dotacija)	545 300,00	610 000,00
3.	Kiti šaltiniai, iš jų:	204 654,56	254 749,36
3.1.	Kalvarijos savivaldybės lėšos (valstybės biudžeto lėšos)	102 700,00	116 900,00
3.2.	Sveikatos apsaugos ministerija (COVID-19 pandemijos padariniams šalinti)	29 080,04	19 000,00
3.3.	Projektas „Sveikos gyvensenos skatinimas Kalvarijos, Kazlų Rūdos ir Marijampolės savivaldybėse“, iš jų:	19 796,07	40 500,55
3.3.1.	<i>Kalvarijos savivaldybės biudžeto lėšos</i>	674,42	-
3.3.2.	<i>Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšos</i>	4 419,32	3 198,47
3.3.3.	<i>Kazlų Rūdos savivaldybės biudžeto lėšos</i>	881,44	-
3.3.4.	<i>Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšos</i>	13 820,89	37 302,08
3.4.	Projektas „Saugok sveikata kol jaunas -2“	8 905,09	51 790,89

3.5.	Projektas „Integruotų priklausomybės ligų gydymo paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas“	12 130,27	0,0
3.6.	Marijampolės PSPC skirtos lėšos pagal įstaigų bendradarbiavimo sutartį (Marijampolės mobilus punktas, darbas vakcinavimo centre ir t.t.)	31 695,62	24 130,75
3.7.	Padidintas darbo užmokesčio fondas (valstybės biudžeto lėšos)		2 000,00
3.8.	2 proc. nuo GPM. (Gyventojų pajamų mokestis) ir kt	347,47	427,22
	Iš viso	829 254,56	949 849,36

Bendras gautas finansavimas per 2022 m. – 949 849,36 Eur, palyginti su 2021 m. didėjo apie 14,5 proc.

2021 m. gruodžio 31 d. nepanaudotų lėšų likutis buvo:

✓ 3 861,79 Eur 2 proc. paramos lėšų nuo sumokėto gyventojų pajamų mokesčio, kurios liko nepanaudotos ir 2020-2021 metais;

✓ 1 887,94 Eur projekto „Integruotų priklausomybės ligų gydymo paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas“;

✓ 11 993,96 Eur projekto „Sveikos gyvensenos skatinimas Kalvarijos, Kazlų Rūdos ir Marijampolės savivaldybėse“;

Per 2022 m. panaudotos lėšos veikloms vykdyti (su likučiu 2022-01-01) – 938 601,63 Eur.

Likę 2022 m. gruodžio 31 d. nepanaudotos lėšos:

1) Paramos lėšos ir iš Marijampolės PSPC gautos lėšos pagal įstaigų bendradarbiavimo sutartį 28 361,66 Eur;

2) Projekto „Integruotų priklausomybės ligų gydymo paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas“ – 616,53 Eur;

3) Projekto „Saugok sveikatą kol jaunas -2“ – 13,23 Eur.

7 lentelė. 2022 m. panaudotas finansavimas pagal šaltinius ir paskirtį, Eur.

Eil. Nr.	Lėšų šaltiniai	Lėšų paskirtis ir panaudojimas	Suma, Eur
1.	Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšos	Biuro administracijos darbuotojų darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos	85 100,00
2.	Valstybės biudžeto lėšos (specialioji tikslinė dotacija)	Plėtoti sveiką gyvenseną bei stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius ugdymo įstaigose ir bendruomenėse, vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse	505 700,00
		Plėtoti visuomenės psichikos sveikatos paslaugų prieinamumą bei ankstyvojo savižudybių atpažinimo ir kompleksinės pagalbos teikimo sistemą	104 300,00
3.	Kiti šaltiniai, iš jų:		243 501,63
3.1.	Kalvarijos savivaldybės lėšos (valstybės biudžeto lėšos)	Plėtoti sveiką gyvenseną bei stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius ugdymo įstaigose ir bendruomenėse, vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse	94 700,00

		COVID-19 padariniams šalinti	2 000,00
		Plėtoti visuomenės psichikos sveikatos paslaugų prieinamumą bei ankstyvojo savižudybių atpažinimo ir kompleksinės pagalbos teikimo sistemą	20 200,00
3.2.	Sveikatos apsaugos ministerija (pirminis šaltinis)	COVID-19 pandemijos karantino laikotarpio padariniams šalinti	19 000,00
3.3	LR Finansų apsaugos ministerija (pirminis šaltinis)	Darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos	2 000,00
3.4.	Projektas „Integruotų priklausomybės ligų gydymo paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas“	„Integruotų priklausomybės ligų gydymo paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas“	1 271,41
3.5.	Projektas „Sveikos gyvensenos skatinimas Kalvarijos, Kazlų Rūdos ir Marijampolės savivaldybėse“	„Sveikos gyvensenos skatinimas Kalvarijos, Kazlų Rūdos ir Marijampolės savivaldybėse“	49 289,44
3.6.	Projektas „Saugok sveikatą kol jaunas -2“	„Saugok sveikatą kol jaunas -2“	51 777,57
3.7.	Kt finansavimo šaltiniai (parama, Marijampolės PSPC, GPM)	Veiklos sąnaudos	3 263,21
	Iš viso		938 601,63

Įstaigos pinigų įplaukos iš uždirbtų pajamų – 7 922,00 Eur (iš viešojo sektoriaus subjektų gautos įplaukos (mokyklos, darželiai ir kt.) – 4 713,00 Eur, iš kt. įstaigų (UAB, AB, VŠĮ, ūkininkų ūkiai ir kt.) gautos įplaukos – 3 209,00 Eur).

Išsami informacija apie įstaigos įplaukas ir išlaidas iš uždirbtų pajamų veiklai vykdyti pateikta 8 lentelėje.

8 lentelė. Įstaigos įplaukos ir išlaidos iš uždirbtų pajamų veiklai vykdyti.

Pajamų šaltinis	Likutis, Eur 2021-12-31	Įplaukos, Eur 2022 m.	Išlaidos, Eur 2022 m.	Likutis 2022-12-31
Privalomieji pirmosios pagalbos ir higienos įgūdžių mokymai	5 812,76	7 922,00	3 188,06	10 543,09

2022 m. vidutinis Biuro darbuotojų darbo užmokestis – 1 442,00 Eur per mėn. (priskaityta). Darbo užmokestį sudarė: valstybės biudžeto lėšos, savivaldybių biudžeto lėšos, uždirbtų pajamų lėšos, Projekto „Sveikos gyvensenos skatinimas Kalvarijos, Kazlų Rūdos ir Marijampolės

savivaldybėse“ netiesioginėms išlaidoms skirtos lėšos, projekto „Saugok sveikatą kol jaunas -2“ lėšos.

Biuro direktoriui 2022 m. nustatyta:

1) pareiginės algos pastovios dalies koeficientas – 11,2 pareiginės algos bazinio dydžio plus 20 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento didinimas (2 432,64 Eur);

2) pareiginės algos kintama dalis – 12 procentų pareiginės algos pastovios dalies dydžio (291,92 Eur);

Kreditoriniai įsiskolinimai paslaugų tiekėjams susidarė dalinai apmokėjus PVM sąskaitas faktūras už 2022 m. gruodžio mėn. (pateikta 9 lentelėje).

9 lentelė. Kreditorinis įsiskolinimas pagal paslaugos rūšis.

Paslaugos rūšis	Kreditorinis įsiskolinimas Eur	
	2022-12-31	2021-12-31
Komunalinės paslaugos	77,07	178,76
Ryšių paslaugų įsigijimas	78,85	5,71
Transporto išlaikymas (degalų įsigijimas)	117,44	-
Prekės ir paslaugos	45,04	-
Iš viso:	318,40	184,47

Visuomenės sveikatos priežiūra savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo įstaigose, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose

2022 m. gruodžio 31 d. 29-oje Marijampolės savivaldybėje teritorijoje esančioje ugdymo įstaigoje visuomenės sveikatos priežiūrą vykdė 17 Biuro visuomenės sveikatos specialistų.

2022 m. vienam visuomenės sveikatos specialisto etatui buvo priskirta 650 mokinių miesto teritorijoje ir 315 mokinių kaimo teritorijoje esančiose ugdymo įstaigose.

Atsižvelgdami į epidemiologinę šalies situaciją, visuomenės sveikatos specialistai, vykdantys visuomenės sveikatos priežiūrą mokyklose (toliau – mokyklų specialistai) dalyvavo Mobilaus punkto veikloje, vykdė NVSC Marijampolės departamento užduotis, ugdymo įstaigose atliko su pandemijos valdymu susijusias funkcijas.

Laikotarpiu, kuomet buvo galima vykdyti renginius tiesioginio kontakto metu ir, esant galimybei, nuotoliniu būtu, visuomenės sveikatos specialistai organizavo ir vykdė sveikatos ugdymo ir mokymo renginius. 2022 m. bendras renginių skaičius – 1519, bendras dalyvių skaičius – 30434.

10 lentelė. Informacija apie 2020-2022 m. ugdymo įstaigose vykdytus sveikatos ugdymo ir mokymo renginius.

Sveikatinimo veiklos sritis	Paskaitos			Aktyvūs užsiėmimai			Konkursai, akcijos		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	148	130	129	50	20	58	9	3	16
Sveika mityba ir nutukimo prevencija	80	69	106	18	28	48	5	6	12
Fizinis aktyvumas	39	59	75	29	22	54	5	18	42
Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė)	15	39	76	16	12	66	1	2	2
Aplinkos sveikata	29	45	42	31	5	7	1	2	1

Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	25	43	54	15	10	29	1	0	5
Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	47	33	47	7	6	16	0	1	13
Tuberkuliozės profilaktika	0	3	5	0	0	2	0	0	0
Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir asmens higiena	262	238	215	59	74	84	5	0	0
Dantų ėduonies profilaktika ir burnos higiena	57	46	70	15	10	44	0	0	0
Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	4	2	8	2	2	3	0	3	4
Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	41	73	92	26	21	70	0	0	2
Onkologinių ligų profilaktika	7	3	0	3	0	2	0	0	0
Kitos	6	6	9	14	0	11	1	0	0
Iš viso	760	789	928	285	210	494	28	35	97

Specialistai pagal savo kompetenciją konsultavo mokinius ir kitus ugdymo įstaigų bendruomenės narius sveikatos išsaugojimo ir ligų prevencijos temomis. 2022 m. didžiausias dėmesys skirtas užkrečiamųjų ligų prevencijai. Suteiktos 1097 konsultacijos tėvams, 1514 konsultacijų ugdymo įstaigų darbuotojams. Mokiniais suteiktų konsultacijų statistika pateikta 11 lentelėje

11 lentelė. Informacija apie 2020-2022 m. mokinių registruotus apsilankymus pas visuomenės sveikatos specialistus ugdymo įstaigose.

Užregistruota mokinių apsilankymų pas sveikatos priežiūros specialistą ugdymo įstaigose			Apsilankymų pasiskirstymas pagal priežastį								
			Pirmoji pagalba			Konsultacijos			Kita		
2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
4211	2995	8484	791	393	1340	2442	1541	4944	978	1061	2200

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai ugdymo įstaigose vykdė ir kitas teisės aktais numatytas funkcijas:

- Tikrino mokinių asmens higieną – 2022 m. buvo patikrinti 3842 mokiniai. Vienuolikai iš patikrintų mokinių buvo rasta utėlių arba glindų;
- Pagal kompetenciją prižiūrėjo, kad vaikų maitinimas būtų organizuojamas pagal Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo reikalavimus;
- Dalyvavo mokyklos vaiko gerovės komisijų veikloje;
- Vertino ugdymo įstaigų aplinkos ir ugdymo proceso organizavimo atitiktį higienos normų reikalavimams;
- Teikė pagalbą ir informaciją kūno kultūros mokytojams komplektuojant fizinio ugdymo grupes, sudarė fizinio pajėgumo grupių sąrašus, pagal galimybes budėjo sporto renginiuose;
- Rinko, kaupė ir analizavo duomenis apie mokinių sveikatos būklę;
- Pateikė pedagogams gydytojų rekomendacijas dėl mokinių sveikatos būklės;
- Teikė išvadas ir pasiūlymus dėl mokinių sveikatos būklės ugdymo įstaigos bendruomenei;

- Dalyvavo sveikatą stiprinančių mokyklų organizacinių grupių, vidaus audito darbo grupių veikloje ir kt.

Visuomenės sveikatos stiprinimas bendruomenėje

Visuomenės sveikatos stiprinimo veiklos bendruomenėje yra ta visuomenės sveikatos stiprinimo veikla, kuri yra vykdoma ne ugdymo įstaigose. Šios veiklos 2022 m. vykdytos tiek kontaktiniu, tiek nuotoliniu būdu.

Vykdyta Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašo specializuota sveikatos stiprinimo (mokymo) programa, kurios tikslas – bendradarbiaujant su pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigomis efektyviau stiprinti rizikos grupės asmenų sveikatą, supažindinti juos su širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksniais, sveikos gyvensenos principais, mokyti keisti gyvenimą, valdyti stresą, pasirinkti sveikatai palankią mitybą bei fizinį aktyvumą. 2022 m. programą pradėjo 35 ir baigė 35 asmenys.

2022 m. buvo teikiamos priklausomybės konsultavimo paslaugos rizikingai ir žalingai alkoholį vartojantiems asmenims. Suteikta 480 konsultacijų (unikalių asmenų skaičius – 123 Marijampolės savivaldybės gyventojai).

Biuras vykdė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. V-523 patvirtintas Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklas trijose Marijampolės savivaldybės mokyklose. Šiose veiklose dalyvavo 32 darbuotojai. 23 mokytojai, 1 mokytojo padėjėjas, 5 socialiniai pedagogai, psichologas ir 2 mokyklos administracijos darbuotojai. Vidutinis mokyklų darbuotojų raštingumo psichikos sveikatos srityje rezultatas pasibaigus mokymams padidėjo 18 proc.

Buvo organizuoti du savižudybių prevencijos įgūdžių mokymai „SafeTalk“ ir vieni savižudybių intervencijos mokymai „ASIST“ (bendras dalyvių skaičius – 88).

Vykdyta Psichikos sveikatos kompetencijų didinimo įmonių darbuotojams programa, pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. V-590 patvirtintą tvarkos aprašą. 2022 m. programos veiklose dalyvavo trijų Marijampolės savivaldybės įmonių darbuotojai. Iš viso dalyvavo 43 dalyviai: 38 darbuotojai, 3 įmonių ir padalinio vadovai, 2 profesinės sveikatos specialistai). Įgyvendinus programą, bendras vidutinis dalyvių psichikos sveikatos raštingumas padidėjo 18,4 procentais.

Vykdyta ir Ankstyvosios intervencijos programa, skirta jaunimui, eksperimentuojančiam su psichoaktyviomis medžiagomis, išskyrus tabaką. Programoje dalyvavo ir ją baigė 23 asmenys.

2022 m. Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuras baigė įgyvendinti projektą „Sveikos gyvensenos skatinimas Kalvarijos, Kazlų Rūdos ir Marijampolės savivaldybėse“. Projekto metu buvo organizuotos Sveikatos stovyklos vyresnio amžiaus žmonėms (nuo 55 m.), sveikatos raštingumo užsiėmimai vaikams iki 18 m. bei veiklos neįgaliesiems. Nuo 2018 m. projekto pradžios projekte sudalyvavo 4181 unikalūs dalyvis.

2022 m. teiktos psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. V-1733 „Dėl psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Per šiuos metus buvo suteiktos 945 individualios konsultacijos. Paslaugą gavo 211 unikalūs savivaldybės asmenų. PSO geros savijautos suminis indekso pradinės vertės vidurkis (prieš konsultacijas) buvo 50,6, galutinis (po konsultacijų) – 61,6. Įvykdyta 160 grupinių užsiėmimų. Bendra teiktų grupinių paslaugų trukmė – 582 val. Paslaugą gavo 693 unikalūs asmenys. PSO geros savijautos suminio indekso pradinės vertės vidurkis (prieš užsiėmimus) buvo 53,9, galutinis (po užsiėmimų) – 63,7. Matomas tiek individualių, tiek grupinių paslaugų PSO geros savijautos indekso teigiamas pokytis: individualių – 11, grupinių užsiėmimų – 9,8.

12 lentelė. Visuomenės sveikatos stiprinimo veiklos rodikliai (ne ugdymo įstaigose).

Temos	Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių/konsultacijų dalyvių skaičius			Renginių/konsultacijų skaičius		
	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	240	0	332	9	0	7
Sveika mityba ir nutukimo prevencija	743	685	686	189	143	474
Fizinis aktyvumas	9819	7241	10026	666	434	692
Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	1292	1436	2013	568	1080	1505
Aplinkos sveikata	14	0	0	1	0	0
Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	113	489	474	111	637	650
Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	0	0	1	0	0	1
Tuberkuliozės profilaktika	0	0	0	0	0	0
Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir asmens higiena	32	96	49	1	5	4
Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	99	0	129	5	0	5
Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	34	0	35	2	0	1
Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	42	285	814	7	26	67
Onkologinių ligų profilaktika	0	0	0	0	0	0
Kitos	0	0	128	0	0	2
Iš viso	12428	10232	14687	1559	2325	3408

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-69, Biuras gyventojams teikia mokamas privalomųjų pirmosios pagalbos ir higienos įgūdžių mokymų paslaugas. Paslaugų kainos patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu.

13 lentelė. Informacija apie privalomąjį sveikatos mokymą 2020-2022 m.

Eil. Nr.	Privalomojo sveikatos mokymo rūšis	Mokytų asmenų sk. 2020 m	Mokytų asmenų sk. 2021 m	Mokytų asmenų sk. 2022 m
1	Pirmosios pagalbos mokymas (iš viso)	384	663	486
2	Higienos mokymas (iš viso)	513	686	445
	Iš viso	897	1349	3931

Vykdytas visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos stiprinimo veiklos viešinimas – Biuro internetinėje svetainėje www.marijampolesvsb.lt, socialiniuose tinkluose „Facebook“, „Instagram“, periodiniuose leidiniuose, Marijampolės televizijoje, lauko ekranuose. Iš viso 14637 viešinimo veiksmai (TV ir radijo laidos, video - audio siužetai, straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete, standai, plakatai). Taip pat, 2022 m. Biuro internetinėje svetainėje ir socialiniuose tinkluose buvo publikuota 49 kitų įstaigų (Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Higienos institutas, NVSC prie LR sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinė ligonių kasa, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas (NTAKD), Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (VMVT), Valstybinė darbo inspekcija, Paramos vaikams centras) parengti straipsniai ir/arba informaciniai pranešimai.

Visuomenės sveikatos stebėsena

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ 8.2 punktą, 2022 m. buvo renkami 2021 m. (pagal duomenų šaltinių teikiamą informaciją) Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos būklę atspindintys rodikliai: gyventojų mirtingumas, gimstamumas, sergamumas neinfekcinėmis ir infekcinėmis ligomis, traumų skaičius ir pan. Dauguma sveikatos rodiklių buvo gauti iš centralizuotai teikiamų duomenų šaltinių: Lietuvos statistikos departamento, Higienos instituto Sveikatos informacinio centro leidinių ir kompiuterinių duomenų bazių. Surinkta ir išanalizuota 50 visuomenės sveikatos rodiklių. Parengta visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita. Visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita pateikta Marijampolės savivaldybės administracijai ir patalpinta interneto svetainėje www.marijampolesvsb.lt.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ 8.3 punktą, 2022 m. buvo atliekamas suaugusiųjų gyventojų gyvensenos tyrimas. Tyrimo tikslas – ištirti suaugusiųjų gyventojų gyvensenos įpročius. Tyrimo organizatorius – Higienos institutas. Tyrimo vykdytojas Marijampolės savivaldybėje – Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

Pagal poreikį buvo vykdomas visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių duomenų teikimas valstybės ir savivaldybių institucijoms, duomenų teikėjams, visuomenės informavimo priemonėms bei kitiems suinteresuotiems asmenims.

III SKYRIUS

KITA INFORMACIJA.

DALYVAVIMAS PANDEMIJOS VALDYMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIME

Per 2022 m. ugdymo įstaigose buvo atlikti 2787 greitieji antigenų savikontrolės testai. Visuomenės sveikatos specialistai teikė informaciją, susijusią su COVID-19 ligos valdymu, teikė pagalbą NVSC specialistams, esant COVID-19 atvejui ugdymo įstaigoje (atrinko kontaktus, teikė konsultacijas dėl izoliacijos, tyrė atvejus ir pan.). Padėjo įgyvendinti OV sprendimų rekomendacijas ir reikalavimus ugdymo įstaigoje.

Biuro specialistai vykdė administravimo darbus Marijampolės mobiliajame punkte, atliko Mobilaus punkto koordinatoriaus pareigas. Iki 2022 m. gegužės 1 d. Mobiliajame punkte buvo atlikti 20808 PGR ir 43 antigenų testai (viso – 20851 testas).